Otázka: Právní normy, právní vztahy, pracovní právo

Předmět: Právo/Společenské vědy

Přidal(a): JC

LIDSKÁ PRÁVA = základní práva a svobody, která náleží všem lidem

– všeobecná deklerace lidských práv byla sestavena v r. 1948

– v ČR – v **Listině základních práv a svobod** – přijaté v r. 1991, stejná váha jako Ústava ČR, chrání české občany i přislušníky jiných států

– jsou:

– nezadatelná = nelze se jich dobrovolně vzdát

– nezcizitelná = nelze je na nikoho převést

– nepromlčitelná = nezanikají ani uplynutím času

– nezrušitelná = nikdo je nikomu nemůže odejmout či zrušit

Historie původu

1. ANTIKA
– původ sledujeme už u řeckých filozofů – Platón v jeho díle Politea
– dualismem práva se zabývali již sofisté:
a) *práva přirozená*= jsou zde odjakživa, od narození, bylo zde před vznikem státu př. právo na

život
b) *právo pozitivní* = výsledkem zákonodárných procesů př. různé zákony, vzniklo se vznikem států

2. STŘEDOVĚK
– *Od Boha je král a od krále je zákon*, v 17. st. tuto myšlenku vyjádřil Ludvík XIV. („Stát jsem já.“)
– člověk je objektem dění, za něj je vše rozhodováno, neměl práva
– první pokus o omezení moci krále byla **Magna Charta Libertatum** (1215, Anglie) = Velká listina svobod; slib Jana Bezzemka, že nebude zneužívat své moci; nikdo nesmí být zatčený a pronásledovaný bez zákonného rozsudku, král musí respektovat právo (nemůže svévolně zabavovat majetek stavů, uvalovat nové daně může jen se souhlasem Velké rady)

3. NOVOVĚK
– Thomas Hobbes – stát vzniká jako tzv. *společenská smlouva* (jako dohoda mezi lidmi), panovník zvolený lidem získá absolutní moc – lid nemá možnost ho odvolat

– John Locke – organizovaná společnost (všichni si jsou rovni; práva na život, svobodu a vlastnictví), stát = ochránce majetku a lidských práv, zákony se musí dodržovat

4. AMERICKÁ DEKLARACE NEZÁVISLOSTI 1776
– požadavek nezávislosti na královské moci Anglie
– vznikla jako výraz odporu amerických kolonií proti anglickému králi
– chtěli si vlastní záležitosti spravovat sami

-> rovnost všech lidí

-> nezcizitelná práva života, svobody a hledání štěstí

5. FRANCOUZSKÁ DEKLARACE PRÁV ČLOVĚKA A OBČANA 1789

– vznikla ve Francii, lidská práva jsou přirozená, nezadatelná, nezcizitelná

6. VŠEOBECNÁ DEKLERACE LIDSKÝCH PRÁV 1948

= první mezinárodní dokument týkající se lidských práv

– přijata 10. 12. 1948 – dokument podepsaly všechny členské země OSN

– na základě tohoto dokumentu vznikla i **Listina lidských práv a svobod** (ČR)

Dokumenty o lidských právech

VŠEOBECNÁ DEKLACE LIDSKÝCH PRÁV
– byla přijata 10.12.1948, obsahuje 30 článků, které se týkají svobod politických, sociálních a kulturních
– je zde zakotveno: právo na život, bezpečnost, rovnost před zákonem, právo pohybu, svoboda myšlení, náboženství, spravedlivou odměnu, odpočinek, životní minimum, vztahovala se jak na dospělé, tak na děti
– měla pouze deklarativní charakter, ale bylo na každém státě, zda-li ji přijme, či nikoli
– cílem je formulace lidských práv a jejich ochrany
– závěr obsahuje články o povinnostech vůči společnosti a omezeních, kterým se jednotlivec při výkonu svých práv má podřídit

EVROPSKÁ ÚMLUVA O OCHRANĚ LIDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÍCH SVOBOD

– přijata Radou Evropy (1950 x ČR až 1992)

– ochrana lidských práv, spolupráce v oblasti kulturní a sociální

AMNESTY INTERNATIONAL

– celosvětová organizace, národní, nezávislá

– dbá o ochranu lidských práv

– vznikla v 70. letech ve Velké Británii

– zaměřuje se na podporu a ochranu politických vězňů, nespravedlivě stíhaných

ÚMLUVA O POLITICKÝCH PRÁVECH ŽEN (OSN 1952)

DEKLERACE O ODSTRANĚNÍ DISKRIMINACE ŽEN (OSN 1967)

DEKLERACE PRÁV DĚTÍ (OSN 1966)

CHARTA 77

– vznikla v roce 1976, vydána byla roku 1977

– dokument, že lidská práva jsou v ČR porušována

– charta 77 kritizovala politickou a státní moc za porušování lidských práv

– helsinská konference – důsledek vzniku charty 77

– její členové byli zatčeni

– osobnosti: Václav Havel, Jan Patočka, Pan Hájek

– byla rozpuštěna v roce 1992

– bojovali za pád komunismu

Ostatní:

OSN = organizace spojených národů, nejvýznamnější orgán => Komise pro lidská práva

UNICEF = dětský fond, ochrana lidských práv dětí, veškeré jejich peníze jdou na děti

ČLOVĚK V TÍSNI = česká organizace na ochranu lidských práv

VONS = výbor na ochranu nespravedlivě stíhaných, cílem bylo sledovat a zveřejňovat případy politických vězňů, navazuje na chartu 77

Ombudsman = veřejný ochránce lidských práv, působí k ochraně osob před nečinností úřadů nebo jejich jednáním, pokud je v rozporu s právem a neodpovídá principům demokratického právního státu

– sídlo Brno, Anna Šabatová